

ELEDMESTER

218

PÁZMÁNY

Televízió
antennák

II.

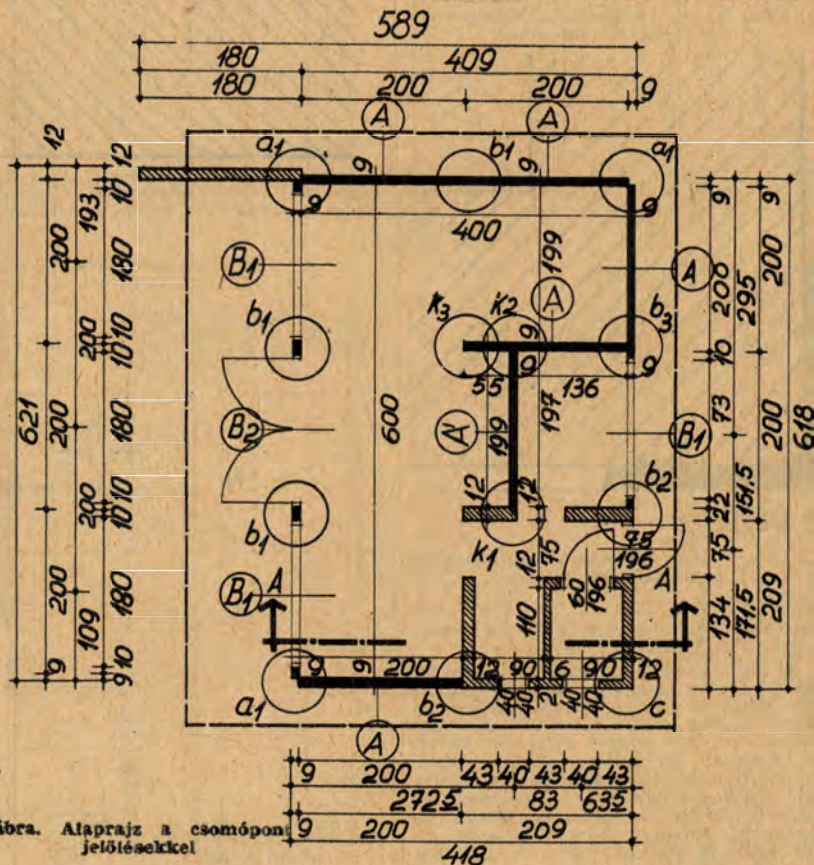
ÉTVEGI HÁZA

TÉGLAFALAK

(6. sz. ábra)

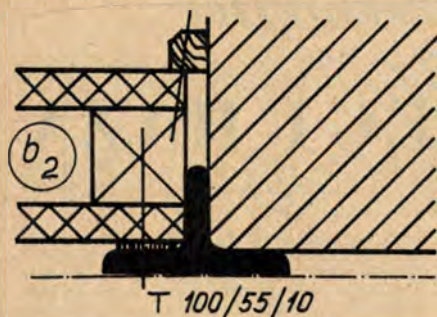
A közüzemi részt kisméretű falazótég-
lából építjük, 12 cm-es falvastagsággal.
A falakat a T- illetve az L-vasoszlopok

közé rakjuk (7-8-9. ábra) Ez megkön-
nyíti a zsinórozást. Aki fűgázni akarja a
falakat, fagyálló (burkoló, I-A stb.) téglá-
ból rakja. Kevés tört téglát használjunk.
A WC és a mosdó közötti válaszfalat előre
állított téglából rakjuk. Ide ajánljuk a

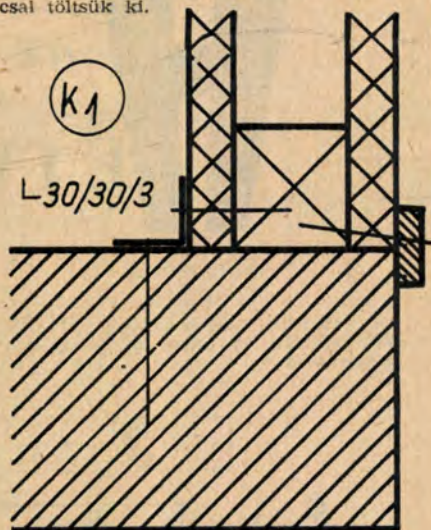
6. ábra. Alaprajz a csomópont-
jelölésekkel

cementhabarcsba rakott Z-, vagy Katonafalat. De rakhatjuk a téglákat rendes kötésben is, csak minden harmadik sort $\varnothing 3$ mm-es acélhuzallal merevítünk. A

7. ábra. b₂ jelű csomópont. Téglafal csatlakozása T-idomvashoz

23 × 25 cm-es pillért rakjunk. A fal tebeit élére állított 1/2 téglákkal védjük a csapadéktól. A fűgákat cementhabarcsai töltjük ki.

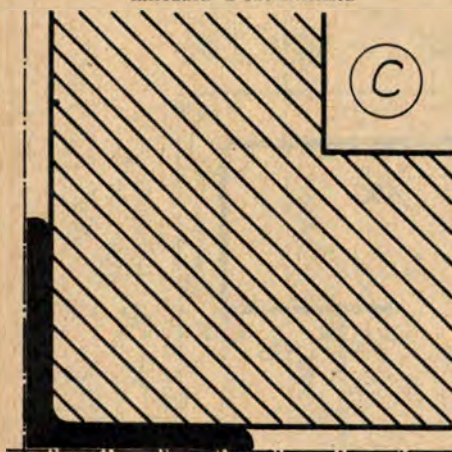

9. ábra. K₁ jelű csomópont. A beépített szekrény hátsó panelfalának csatlakozása az előtér 13 cm-es téglafalához

OLDALFAL-PANELEK

(10. ábra)

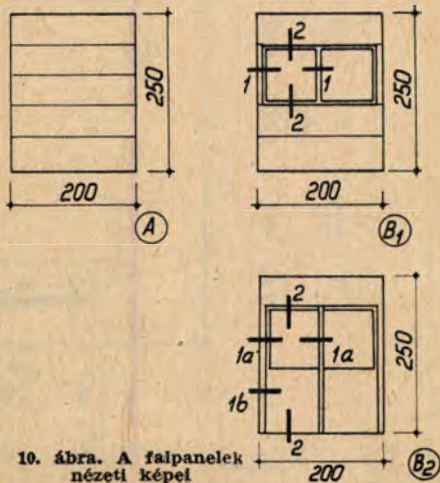
Az összeépítés többféle lehet: a csapos kötések általában gyengébb, finomabb szerkezetet adnak, ezért külön-

8. ábra. C jelű csomópont. Téglafal csatlakozása a szögvashoz

huzalokat rabitzszeggel a 12 cm vastag falakba erősítjük.

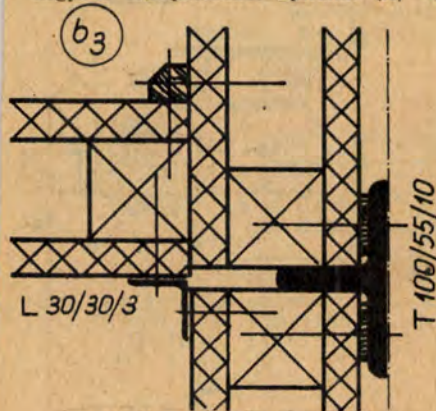
A szélfogó fala is 12 cm széles legyen. Ezt is fagyálló téglából rakjuk. (Ne vakoljuk, mert a vakolat gyorsan lefagy.) A falat szebbé tehetjük, ha a téglákat nem egy síkban falazzuk, hanem egyet-egyét ritmikusan síkjából kiugratunk. (De csak max. 2 cm-re!) A fal felső részében lyukakat is hagyhatunk ki, hogy a széllel szemben ellenállóbbá tegyünk. Ha az adott méretnél nagyobb falat akarunk építeni, akkor végére egy

10. ábra. A falpanelek nézeti képei

nős gondossággal illesszük az elemeket; a lapot és csavarozott szerkezetek egyszerűbbek és kisebb hibalehetőséggel készíthetők el.

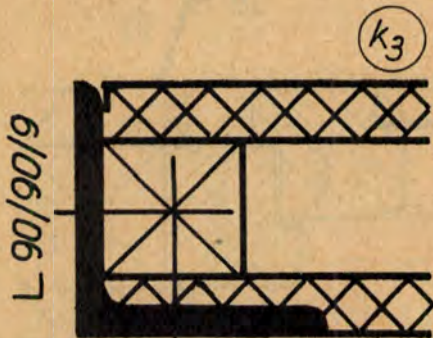
Az építész alaprajzon láthatjuk, hogy négyféle oldalpaneleket építünk. (A, A,

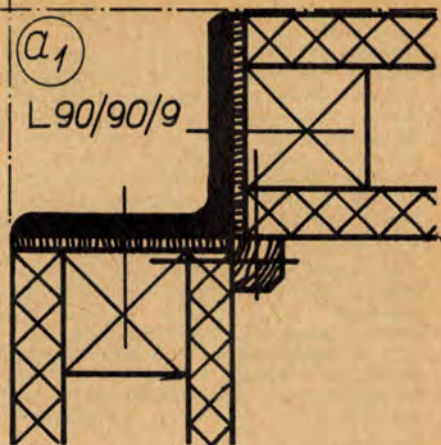
11. ábra. b₃ jelű csomópont

B₁, B₂.) A panelek csomóponti részleteit a 6–15. ábra, a panelekbe beépített ablakok és ajtó részletraajzait pedig a 16. és 17. ábra mutatja:

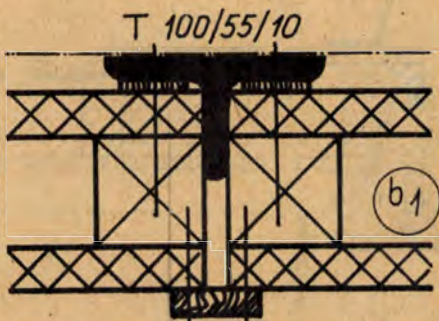
Az 5 × 5 cm-es fenyőfa-vázat egy földre fektetett deszkázaton — zsinórpádon — felrajzoljuk, a leszabott anyagot beszámozzuk és csavarozással, vagy csapozással összeszereljük. (Lásd dr. Széll László: Magasépítéstan, II. 50. old.) A kész elemvázakra készíjük a préseit 2 cm vastag forgácslemezeket. (A borítólemezek közötti légkamrákat az összeszereléskor — a jobb hőszigetelés érdekében — parafazúzalékkal, üvegyapottal,

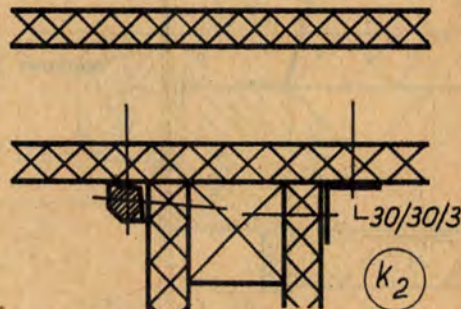
12. ábra. K₃ jelű csomópont. Fülvég-merevítés szögvas-oszlopokkal

13. ábra. A₁ jelű csomópont. Ide csatlakozik a szélfogófal belső büttyje

14. ábra. b₁ jelű illesztés T-idomvas-oszloppal

15. ábra. K₂ csomópont. Panel illesztése panelhez

A TETŐSZERKEZET

(18. ábra)

A tető rácsostartóit ugyancsak felrajzoljuk, leszabjuk és az összejelésre összerendezjük. A fogópáronson kiképzett alsó és felső övrudakat lehetőleg toldások nélkül, egy darabból készítsük. Ha mégis toldani kell, akkor azt nagy felületen végezzük és hidegenyvet is használjunk.

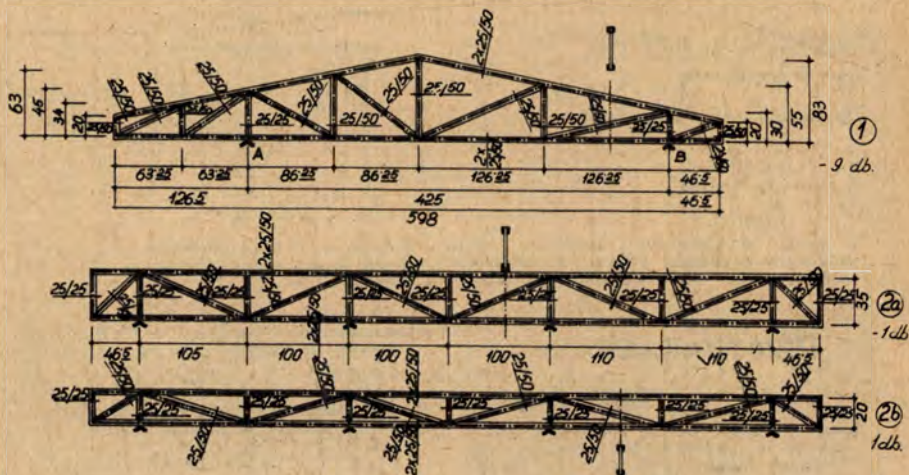
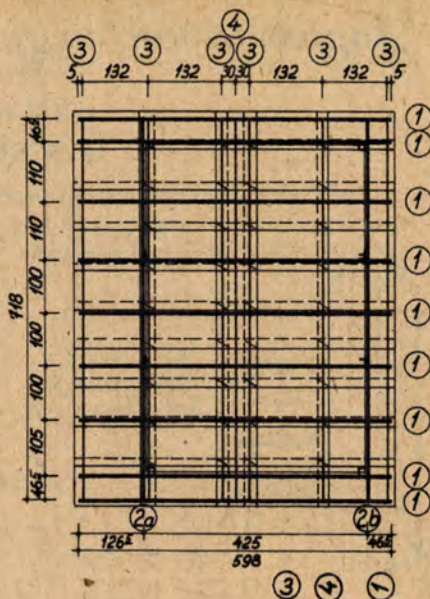
A fedélszék elemeit (19. ábra) is otthon készítsük el, majd a helyszínre szállítás, illetve beemelés után szereljük egybe.

A falelemek és a fedélszék fa-alkatrészeit összeépítés előtt gomba elleni védőzerrel és lángmentesítő anyaggal be kell vonni.

Folytatjuk

Csatlói László

18. ábra. A tető rácsostartóinak kiosztási terve

19. ábra. Tető-rácsostartók részletrajza

1. Szaruzat,

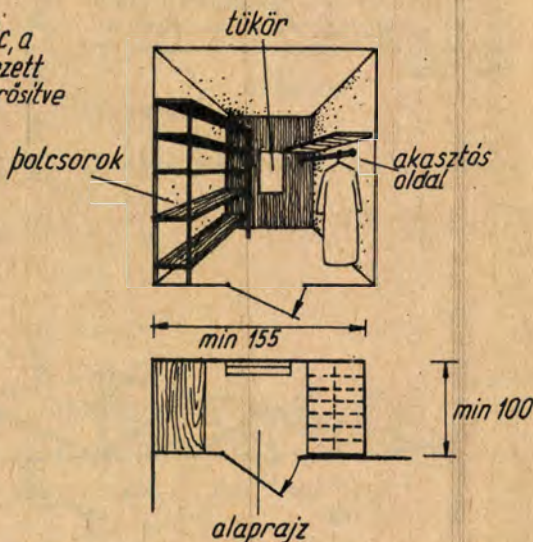
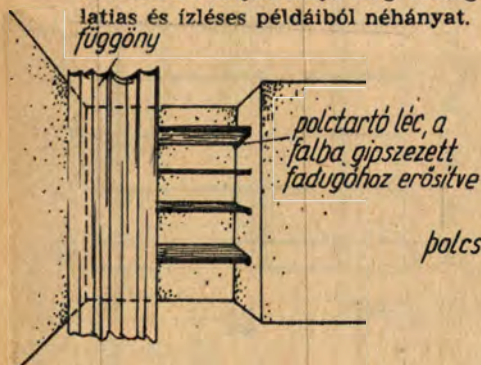
2a, 2b. Szelemenek

Augusztusban megjelenik

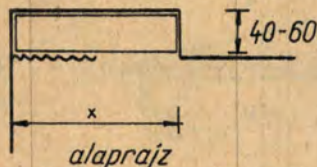
AZ EZERMESTER KISKÖNYVTÁR 5. SZÁMA:

a „CSALÁDI HÁZ, HÉTVÉGI HÁZ”

Hétfélig házukhoz a berendezést Kedves Olvasóink, a kiskönyvtár 5. kötetében találják majd meg. Addig is bemutatunk a térkihasználás gyakorlatias és izléses példáiból néhányat.

Függönyfalas „szekrény”

1. ábra. (A könyv 50. oldaláról.) Nem szükséges borítással ellátni a beépített szekrény belső felületét. Polcokat erősít-

hetünk fel és függönnyel lezárhatjuk. Mélyebb (1 m széles) helyeket szekrényként rendezünk be

Olvasóinknak ajánljuk:

Jesch—Taraba: HOVA KÜSSEM? Erős-
áramú és gyengeáramú villamos kap-
csolások zsebkönyve. 5., bőv. kiadás.
269 oldal, 236 ábra, fűzve 9,50 Ft.

Pallai Sándor: ÖTVÖSSEG, NEMESFEM-
IPAR, DIVATÉKSZER KÉSZÍTÉS. Ipari
Szakkönyvtár. 304 oldal, 273 ábra, fűzve
20,— Ft; kötve 24,50 Ft.

Makoldi Mihály: GÁZSZERELÉS. 212 ol-
dal, 157 ábra, kötve 19,— Ft.

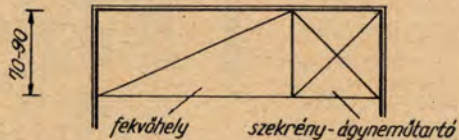
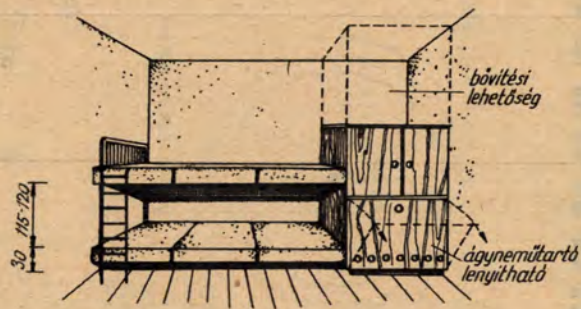
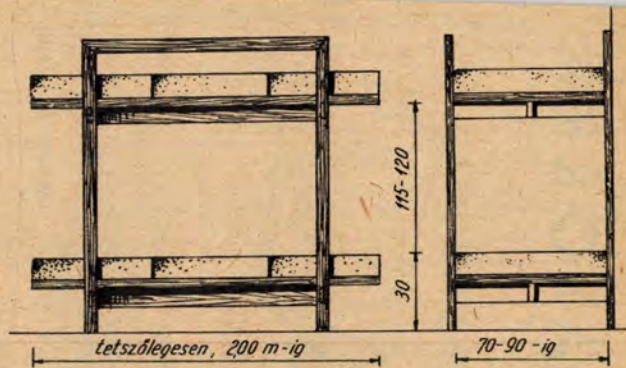
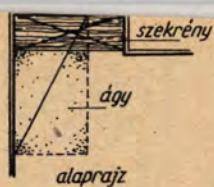
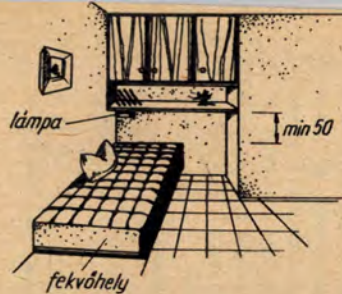
Ohmacht—Sárközi: MŰSZAKI TÁBLAZA-
TOK. 5. kiadás. 819 oldal, egészvászon-
kötésben 38,— Ft.

Nozdroviczky László: A TELEVÍZIO
OTTHONUNKBAN. 2., bőv. kiadás. Új
készülékekkel, antenna-fejlesztéssel bő-
vítve. 139 oldal, 86 ábra, fűzve 13,50 Ft.

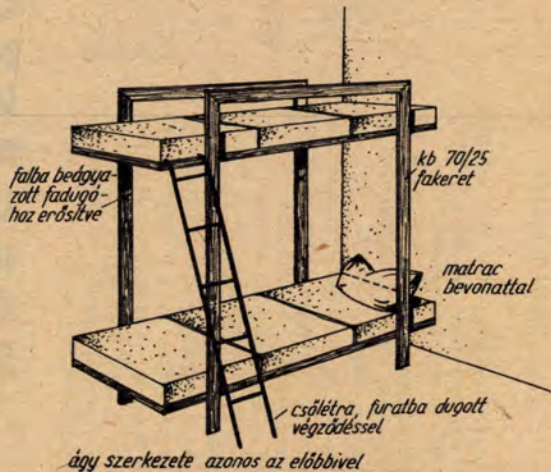
A Kis Technikus Könyvtár új kötetel:
Schneemann: TRANZISZTOROS
TÁSKARÁDIÓK. 7,30 Ft.
Garai: ÜVEGTECHNIKAI MUNKÁK.
6,30 Ft.

Beszerezhető a Állami Könyvterjesztő
Vállalat könyvesboltjaiban és az üzemi
könyvterjesztőknél.

Postai utánvetéses rendelés a szakboltól:
"Áncsics Könyvesbolt, Budapest VII.,
Lenin körút 17. Ötven forint felett a száll-
ítás portó- és költségmentes.

2. ábra. (A könyv 51. oldaláról.) Felső kép: A fekvőhely láb felőli része fölé polcos szekrényt építhetünk be. Alsó kép: Emeletes ágy, ágyneműs és fehérneműs szekrénnel egybeépítve, zárt alaprajzi elrendezést ad

3. ábra. (A könyv 58. oldaláról.) Bárhol felállítható egyszerű emeletes ágy

VÉDŐTETŐ SÁTORRA

(Lásd a borító 3. old.)

A házalakú sátrak védőteteje nem más, mint egy kifeszített vászón a sátor felett, kb. 10 cm magasságban.

Óvja a sátrat az esőtől, a kánikulai átforrósodástól, a hajnali kihűléstől és még kényelmes előteret is nyújt.

A szükséges anyagmennyiséget négyzetméterben állapítjuk meg, 15 százalékos ráhagyással, a szükséges felvarrásokra és duplázásokra. Az anyagot géppel jó erősen varrjuk össze. A széleken legalább 5 cm-es visszahajtásokat hagyunk. Ide erősítjük majd a tető kifeszítő gumisodronyokat. (A gumifeszítés állandóan feszesen tartja a tetőt.) A védőtető rudazat a sátor két rúdjaéra erősített 10–15 cm hosszú alumínium cső. Előteres kiképzésnél még egy — 10 cm-rel hosszabb

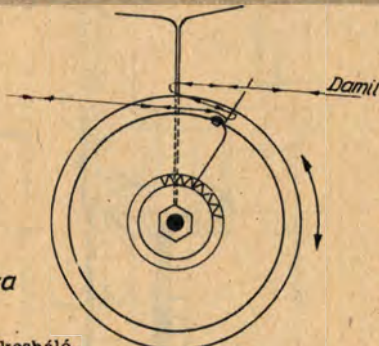
→ sátorrúd szükséges. A rudak illesztéséhez használjunk fémgűrűt, nehogy kizsakadjon az anyag. A védőtető végeit csúcsosan hozzuk le, így tökéletesebb a vízlevezetés.

Krasznai István

HORGÁSZOKNAK

1. ábra

Bozsér Zoltán ötlete!

Berregő dob az idősebb sporthorgászoknak. A berregést felerősítő rezonátor cipőpasztás doboz fedele. Három szeggel 5 mm-rel nagyobb átmérőjű alumíniumlemezt szegecselt rá és a közöttük levő résbe lakkal átítatott fonalat ragasztott. Rugója kilágyított borotvapenge. A szerkezet szára keskeny fémszalag. Ez tartja a tengelyt és ezzel erősíti a botra, a damilt ráakasztja a kiálló acél-drótra.

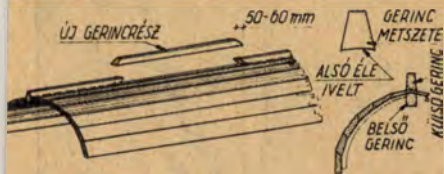
Villanyjelző fenekeshálóhoz éjszakai horgászoknak. A szerkezet lelke a két nikkelezett, befűzésre alkalmas gombostű. Pecsétviaszszal ragasztjuk egy orvossárgos tubus kupakjába. Ide kötjük a lámpák huzaljait. PVC-csőbe szorított rúdelemmel tápláljuk a KACU dobozba helyezett zsebizzót. A kontaktust a meghúzott damil biztosítja.

C

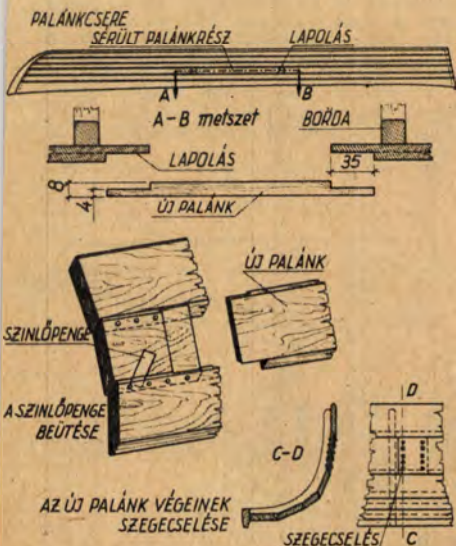
sónaktatarozó

Külső gerincecsere

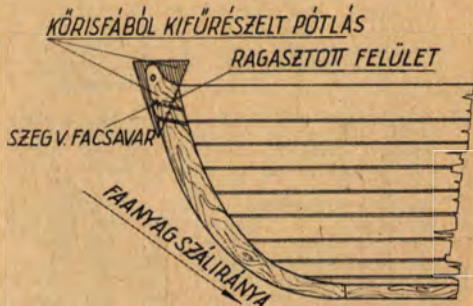
Az elhasználódott gerincet ferdén befűrészljük. A szegeket kiszedjük, a régi alágíttelest letisztítjuk. A régi mérete szerint elkészítjük az új gerincdarabot, végelt ferdén illesztjük. A gerinc kissé homorú alsó lapját gitttel bekelve a csónakon megszegeljük. A lebontott gerincvasat visszaszegeljük. Az új gerincet négyszer belakkozzuk.

Paláncsere

A paláncvégződéseken belül 2-3-4-5-6-os palánkon (pl. közepén) található berepedt részt fűlesztőfűrésszel átfűrészeljük és éles acélpappal átvágjuk a szegeceléseket. (Erre a munkára a színlőpenge keskenyebb élét megköszörüljük.) A színlőpengét a szegecelésnél a két palánk közé üjtük, majd kis üttögetésekkel a rézszegecset átvágjuk. Utána a paláncdarabot kivesszük és a félbevágott szegecseket kiütögetjük. Kiszabjuk az új palánkot és a végeken egyeneg rácsapolásokat készítnünk. A paláncdarabot bellesztése után a lapolásokat beiktatjuk, majd beszegeceljük. A régi szeglyukakat átfűrjük, majd a paláncdarabot hosszában végigszegeceljük. Végül a külső felületen a palánkot megosiszoljuk, a szegeket szintbe reszeljük. Az adott szín szerint pácoljuk és négyszer belakkozzuk.

Orrtőke javítása

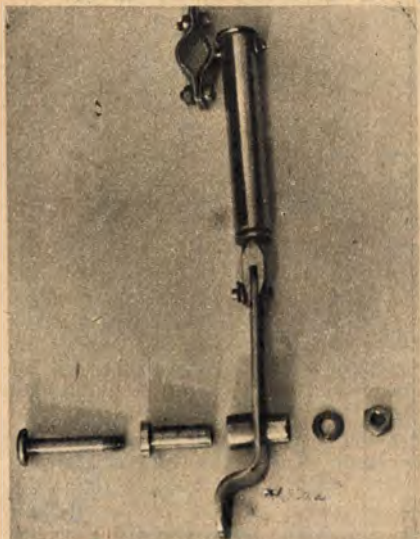

Körisfából pótoljuk a letörött részt. Helyét egyenesre gyalutjuk. Enyvezés után (Kaorit, vagy hidegenyv) rögzítsük szorítócsavarral, száradás után pedig csiszoljuk le és lakkozzuk be háromszor.

Fojt Vilmos

KERÉKPÁR-túrára

ÚJABB TELESZKÓP

1. kép. A lengéscsillapító összeszerelés előtt

2. kép. A felszerelt lengéscsillapító.

Tavaly júniusban megjelent a kerékpár hátsó kereke alá való teleszkóp leírása. Most készítsünk az első kerékre is egyszerű lengéscsillapítót, a kétkarú emelő eive szerint. A forgáspont a villában, a kerékagy volt helyére kerül. Az út egyenetlenségeiből származó erőkkel a tokozott nyomórugó tart egyensúlyt.

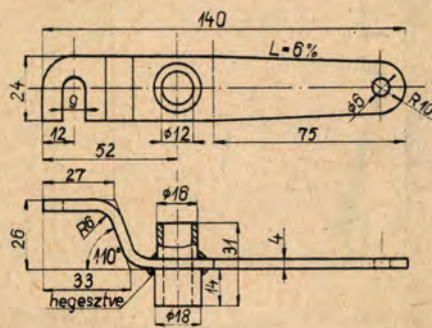
Lengéscsillapítónk 3 részből áll. 2 db $145 \times 25 \times 4$ mm-es laposacélt szabunk le. Vöröre izzítjuk, majd az (1) rajz szerint meghajlítjuk. A tengely helyét $\varnothing 9$ mm-es fúróval kifúrjuk, majd kifúrásával a felesleges anyagot, »U« alakúra kireszeljük. A forgástengelyt és hüvelyt, valamint az agyat a (2) rajz alapján készítjük el. Vigyázzunk arra, hogy a forgástengely kb 0,5–1 mm-rel hosszabb legyen hüvelyénél, mert különben az anya meghúzása után nem rugózik a lengéscsillapító. Az agy végére M8-as menet kerül.

A nyomórugó kb. 80–85 mm hosszú és 13–15 rugózó tagból áll. Fontos, hogy nyomórugó legyen, mert a húzórugó életveszélyes! A csőre egy sapkát helyezünk, amelyet vele együtt fúrunk ki. A furatba kerül a felerősítő kengyel csapja, amelyet sasszeggel biztosítunk. A kengyeleket régi dinamó felerősítőkből

alakítjuk ki. A kengyelek egyik felébe $\varnothing 6$ -os furatot fúrunk, süllyesztjük, majd egy csapot hegesztünk a furatba. Ezt a munkát gondosan végezzük el, mert ez a csap veszi fel a terhelés egy részét.

A cső alsó részére egy dugót hegesztünk, amelyet előzőleg $\varnothing 8,5$ mm-es fúróval kifúrunk. Erre támaszkodik majd a nyomórugó.

A rugórudat 12 mm-es négyszög profi-

1. ábra

lű acélból esztergáljuk a (4.) rajz szerint. A megmaradt négyzetes részen ki-részeljük az emelő helyét, ahová azt Ø 6

hogy a villa között pontosan közepén fusson a kerék. (A csillapítót felfogó bilincseket ajánlatos szabályozható távol-

2. ábra

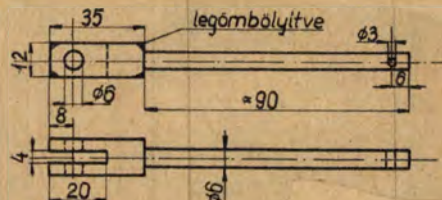
mm-es csappal és sasszeggel rögzítjük. A rugórúd másik végére kerül a rugótá-nyér. Méretét a cső belső átmérője hatá-rozza meg. Vastagsága 2,5–3 mm legyen. A rugótányért sasszeggel rögzítjük. A ru-gót időnként meg kell zsírozni. A tokot a rugóhoz méretezzük.

A rugó magasságának felénél, a rugó-tokba egy M3-ös menetet fúrunk, és ide zsírzógombokat hajtunk.

A lengéscsillapítót úgy szereljük fel,

3. ábra

4. ábra

ságtartó rudakkal a villanyakhoz kiköt-ni.)

Jakab Ferenc

a technikumok tanulmányi versenyének II. helyezette

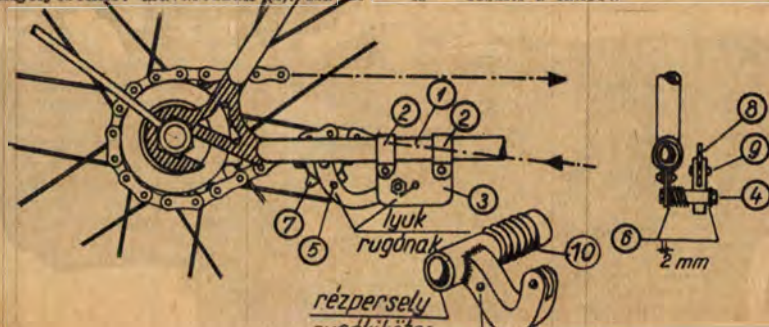
LÁNCFESZÍTŐ

A lánc — használatban — 3–5 száze-léket megnyúl. Ez azt jelenti, hogy a hátsó tengelyt, a távolságtartókkal ál-landóan utána kell húzni. Ha elmulaszt-juk, a lánc tönkreteszi a fogaskereke-ket, menetiközben le is eshet és ha be-szorul, szerencsétlenül is járhatunk. Ennek kiküszöbölésére készítettük el a láncfeszítőt. Működési elve: egy szabado-nfutó — a lánchoz való, a hátsó fo-gaskeréknél kisebb — fogaskerékkel ál-landóan feszítve tartjuk az alsó — tehát nem a húzóláncszakaszt. A kitámasztott tengelyre tekert spirálrugó a fogaskerék-kart állandóan felfelé nyomja és így a lánc nyúlásával rugalmasan utána fe-szít.

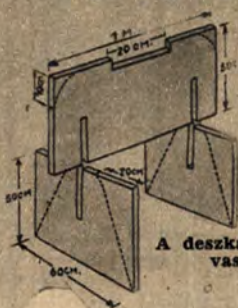
A hátsó kikötőváz alsó vízszintes cső-véhez (1) két feszítő bilincsel (2) erősít-jük fel a csatlakozó lemezzel (3), amelyre a tengelycsuklót oszvarozzuk (4). Ha be-

geszten tudunk, fel is hegeszthetjük. Igényesebb kivitel esetén rézpersellyel el-látott csőre hegesztjük fel a feszítőkart (5). Arra ügyeljünk, hogy a láncfeszítő fogaskereke pontosan a lánctengely füg-gőleges síkjában fusson. Ezért a ten-gelyt (4) hosszabbra hagyjuk, mint a fe-szítőkart csőhüvelyét, hogy csúszóalátét-gyűrűvel (6) be tudjuk állítani. A fogas-kereket (7) KERA VILL-boltban vásárol-juk meg és rézpersely csőtengelyre (8) erősítjük. Tengelyét (9) — átmenő csap-ként — mindkét végén menettel lássuk el és anyával rögzítsük (esetleg sasszeg-gel). A feszítőrugót (10) úgy építjük be, hogy a karral — a lánc főtétele előtt — jó feszesre felhúzhassuk. Amíg a láncot felpatentozzuk, lefogjuk a kart. Utána nyugodtan elengedhetjük, már működik is — feszíti a láncot.

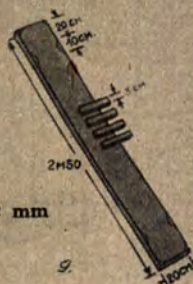
B—M

HINTA-PALINTA

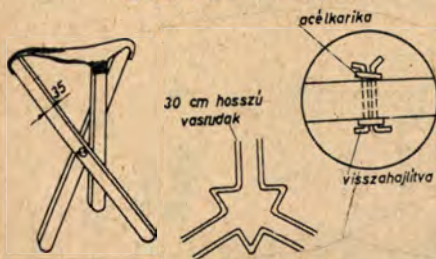

A deszka 22 mm vastag

Ragasztani és szegni

Tábori szék

Anyira összecukható, hogy jóformán alig foglal helyet.

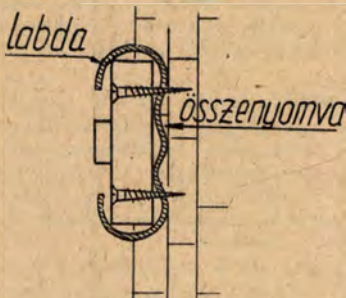
Lábakra levágunk 35 x 35 mm-es keresztmetszetű keményfa rüdből három 50–60 cm hosszú darabot. Három 30 cm hosszú vasrudat W alakban meghajlítunk, s párhuzamos szárait egy máshoz szorítva átdugjuk a lábak közepén fúrt lyukakon. A falécek túlóoldalán kiálló rüdvégeket alátétkarikák fölött visszahajlítjuk, ezzel a három láb erősen, de mozgathatóan kapcsolódik egymáshoz. Ülésnek háromszög alakú vázondarabot erősítünk a lábvégekre.

Mire jó?

A GUMILABDA

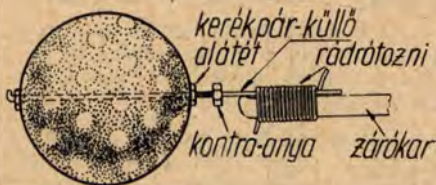
Felső harmadát levágva gipsz-keverésre használhatjuk

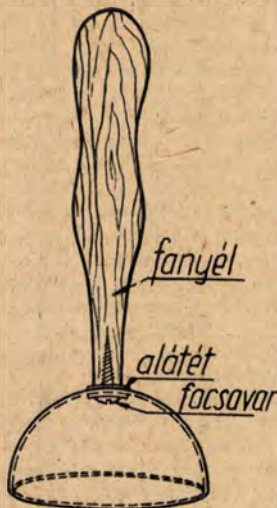
Kerti kapukon jó csengőnyomógomb-vedő. A nyomógomb talpázatát a labdával együtt csavarozzuk fel

Ha bőrszegecset nyomunk bele és arra PVC-csövet húzunk, porfűvő vagy víz-permetező

A WC-tartály úszójának pótlására is alkalmas. Atdugunk rajta egy kerékpár-küllőt — a nyílásokat PVC-ragasztóval tömítjük — és azt a tartályszelep szárához kötjük

Kettévágott labda — fanyéllal — lefolyók tisztítására alkalmas. A labdát csavarral — alátét közbeliktatásával — erősítjük a fanyélhoz

Ágból, gyökérből-fantáziával

TERMÉSZETES SZOBANÖVÉNY-TARTÓK

Egy meghökkentő csupasz óriásgyökér megállította a járókelőket az egyik fővárosi virágüzlet kikapata előtt. Előbbnek hatott a rózsáknál és a tulipánoknál, a formája miatt: megállt a maga lábán és magasan hordta »a fejét«. Alighanem cégérnek választotta a virágkészítési kiállítás számára a Kertészeti Várlalat.

A kiállítás ugyanis jórészt hasonló, élő formájú faágakat, gyökereket mutatott be. Külsejükön futónövények, öbösen képzett hajlataikban és kifűrt belsejükben szobanövények kaptak természetes fészket. Az erdő hangulatának miniatűrjei a lakásban.

— Hogyan jut a virágkötész az ilyen meglepő alakú nyersanyaghoz? — Kérdeztük Horváth Györgynétől, akinek faág- és kókuszdió-növénytartói aratták a legtöbb tetszést a kiállításon.

— Egy dunai horgászás alkalmával mesélte — partmenti ágakat és vízmosta gyökereket szedtem össze. Az iszapos ágakból bizony nem látszott, hogy a lakás díszelhetnek. Azóta is a nem termő, korhadtabb erdőrészekben, vagy az őszi fametszések után keresgélem a növénytartónak alkalmas ágakat. Az is előfordul, hogy a pincében a tűzifából válogatok alkalmas fehérkérgű nyírfahasábot.

— Általában a kemény- vagy a puhafa alkalmas a megmunkálásra?

— A szép fa! Olyan figurája legyen, hogy azt tovább lehessen munkálni fantáziával. Csak ez a fontos.

— Úgy értsük ezt, hogy a megmunkálás eszköze a fantázia?

— A legfőbb eszköze. Mellette persze számbajön még a drótkéfe, a körömkefe, még a fogkefe is, mert az ágakat alaposan és finoman meg kell tisztogatni. Nehezebb szerszámaink: a bicska, a kézfűró, a véső és a könnyű kiskalapács. Ezekkel vájjuk, mélyítjük, fűrjük ki az ágakat, gyökereket, hogy helyet készítsünk a termőföldnek, illetve a növény gyökérzetének.

(Lásd a hátsó borítót)

— Úgy látjuk, a legegyszerűbb természetes növénytartó a tűzifahasábból készült. Ennek mi a módszere?

— Szétfűrészljük hosszában a hasábot. Mindkét feléből fűrészsel, vésővel és kalapáccsal akkora darabkát vágunk ki, hogyha összellesztjük a két félhasábot és vasclapokkal egymáshoz rögzítjük, akkor megfelelő mélységű és nagyságú üreget nyerünk.

— Nem csurog ki az összellesztés réssein a víz az öntözés után?

— Ezért kell az öntözést edény fölött végezni. Csak azután helyezük a növényt vissza állandó helyére, ha már magába szívta a vizet és a felesleg lecsöpögött.

— Végül egy utolsó kérdés: milyen növényeket ajánl természetes tartóikba?

— A színek kellemes hatású összeválogatása mellett arra kell ügyelni, hogy az egy tartóba ültetett növények egyforma vízigényűek legyenek.

— Megírhatjuk-e, kedves Horváth Györgyné, hogy szobanövény-kedvelő olvasóink önhöz fordulhatnak részletesebb tanácsokért?

— Szívesen várom az Ezerester olvasóit virágüzletünkben: VIII., Rákóczi út 27/b.

A kosárfonás szerszámai

I.

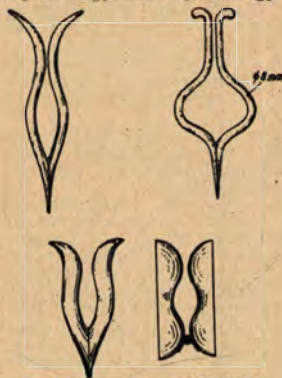
Nyar közepén van itt az ideje annak, hogy a dűsnedvű vesszőket levágjuk és héjától megszabadítsuk. Ehhez a munkához, meg majd a fonáshoz szükséges szerszámok elkészítéséhez már most fogjunk hozzá. De vigyázzunk majd az éles szerszámok kezelésére! Gondatlanságunk balesetet okozhat! Nemcsak munka után, hanem munka közben is rakjuk helyére szerszámainkat!

Amíg az őszi, le nem hűzött vesszőket is be nem takarítottuk, száradjanak a fehérvesszők. Akkor majd megtanítjuk olvasni a kosárfonásra, a kétféle vessző hasznos és izlésses együttes alkalmazására.

*

A hántolni való vesszőket júniusban—júliusban »aratjuk« a fűzesekben. Metszőollóval, meredek vágással szedjük a tőkéről és — nehogy megszáradjon — 2-3 órában belül meghántoljuk, »meghúzzuk«.

Vasból, vagy fából készítjük a héjazó villát (1. ábra). Jobb kézbe fogjuk és a közétett vesszőt bal kézzel végighúzzuk benne. σ 6-os, vagy σ 8-as gömbvasból olyan nagyra szabjuk, hogy

1. ábra. A vesszőhúzás szerszáma

a lantja, az íves része a markunkban elférjen. Ilyenkor a fogót annyira összenyomjuk, hogy a héj összeszűzödjék. A két helyen felnyitott héj már könnyen lehántható. Vigyázzunk, — a vesszőket ne roncsoljuk! Ha a hegyesre reszelt héjazóvillát cölöpökbe, vagy gerendába verjük, mindkét kezünkkel dolgozhatunk.

Húzás után a kiszáritott vesszőket 20 cm-enként osztályozzuk.

Azután minőség szerint is tehetünk különbséget (hibátlan, kevés hibával, durva, látható hibákkal stb.)

A vesszők osztályozását falhoz állított, 2 m hosszú lemeretezett rúddal végezhetjük.

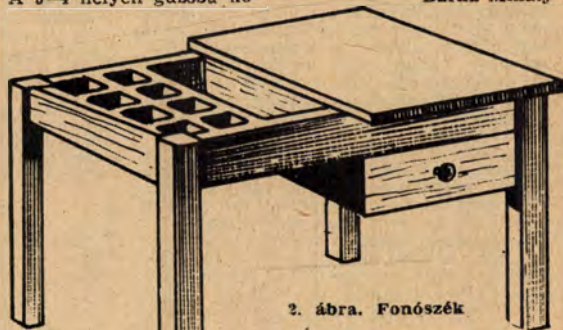
A 3-4 helyen guzsba kötött nyersfehér vesszőkét őszi felhasználásig száraz helyen raktározzuk.

Szép munkához, a szakserű fonáshoz úgy készülünk elő, hogy barkácsolunk egy fónószéket, amelyben minden kéziszerszámnak helyet biztosítunk (2. ábra). Olyan magas legyen, mint a konyhai sáml, de kétszeresen olyan széles. Az egyik fele rekeszes, a másik fiókos.

Lapos fonáshoz jól használhatjuk a 3. ábrán bemutatott munkadeszkát, esetleg szárnyascsavarokkal ellátva állítható léceivel. Ez nem más, mint három db co-os deszka, keresztmértvítőekkel.

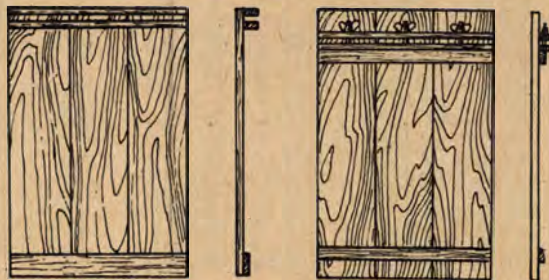
(Folytatjuk)

Barna Mihály

2. ábra. Fonószék

3. ábra. Egyszerű és állítható munkadeszka

Nem kell többé

a kútra járni!

SAJÁT VIZELLÁTÁS BEREDEZÉS

A családi házak javarésze már »vizes-berendezést« eszközölkével készül, bár az utcai vízcsatlakozásra csak később kerül sor. Addig se kelljen a kútra járni: egészítsük ki szivattyúval, hidroforos víztartállyal vízüzemi berendezéseinket. A tartó víz még napok múlva is üde és élvezhető marad.

A családi házhöz épített kút vizét vesz-
 zük igénybe a házi vízellátó berendezés számára.

A. hidrofór

Egy 100 liter teljes űrtartalmú hidrofór-tartályból a következő vízhozamokat igényelhetjük 3 atm. végnyomásnál:

0 atm. előkompresszióval 75 liter vizet,
 0,5 atm. előkompresszióval 62,5 liter vizet,
 1,0 atm. előkompresszióval 50 liter vizet.

Általában az a tapasztalat, hogy a házi vízellátó berendezéseknél, — ahol a vizet szivattyúval nyerjük a kútból, — elegendő 2 atm. nyomás. Az esetben, ha nem kell fürdővizről is gondoskodnunk, 100–150 literes, ha pedig fürdővizet is szolgáltatunk, akkor 200–250 liter űrtartalmú hidrofórt készítsünk. (Még nagyobb vízszükséglet esetén 500 literes hidrofórt válasszunk.)

Ha 0,5 atm. légelnymásnál a hidrofórtartály 100 liter légűrtartalmú, akkor 2 atm. végnyomásnál a levegő 50 literre nyomódik össze. Ez viszont azt jelenti, hogy 0,5–2,0 atm. légelnymás között a hasznosítható összes vízmennyiség 50 liter lesz. A hidrofórtartályok 100–150–200–250–500 liter űrtartalommal 6 atm. nyomásra készülhetnek. A várható vízhozam: „A_x” literben kifejezve minden esetben

$\frac{A}{2}$ ahol „A” tartály űrtartalma: $A_x = \frac{A}{2}$

A szivattyú

A kézhajtású kéthengeres dugattyúszivattyú csapószelepe — üzemszünet közben a tömszelece folyását gátolja. Az alkalmazott hengerek belső átmérője 64 mm, a hajtókar hossza 110×10 mm. Teljesítménye percenként 15 l, emelő magassága 30 m. Ezt a szivattyút is fagymentes helyre szereljük.

A 7 méternél kisebb mélységű, ásott, vagy levert kútaknál a szivattyú lehet távolabb eső helyiségben is, (pl. pincében, konyhában) feltéve, hogy a csősűrűdési ellenállással növelt szivómagasság, a megengedhető mértéket (max. 6 m-t) nem lépi túl. Az ilyen mélységű kútak szivattyúi — ha nem valamely fűtött helyiségben vannak, télen fagykárt szenvedhetnek.

Ha fagymentes kútszivattyú szükséges, vagy a kútmélység 7 m-nél nagyobb, úgy már csupán olyan szerkezetű szivattyút szerelhető fel, amelynek munkahengere a kútaknában van. Hidrométert a kifolyócső csapjának helyére szereljük és piros mutatóját 20 m legnagyobb nyomásra állítjuk be.

Telkitettelt arra, hogy az emberi izomerő határait, a kútmélység növekedésével csökkentjük a szivattyú vízhozamát. Egy ember vízemelő képessége literekben percenként:

5	10	15	20	25	30	m magasra
90	45	30	22	18	15	l

A helyes berendezés megválasztásánál a szivattyú emelőmagasságát úgy kell megállapítani, hogy a tényleges szívó- és nyomómagassághoz, valamint a csősűrűdési ellenállásokhoz még kb. 5 méter adunk hozzá, mint a szivattyú meghajtásához szükséges erőtöbbletet.

A szivattyúhenger szívó oldalán fellépő szívóhatás következtében a vízben elnyelt levegő légteljesíletet támaszt a hidrofórban. A felesleg a csőhálózatban keresztül a kifolyócsapoknál távozik el. A szivattyúhenger önműködően pótolja a fellépő levegőhiányt. Így sem légpótló szivattyúra, sem vízállásmutatóra nincs szükség.

A berendezés üzemeltetése

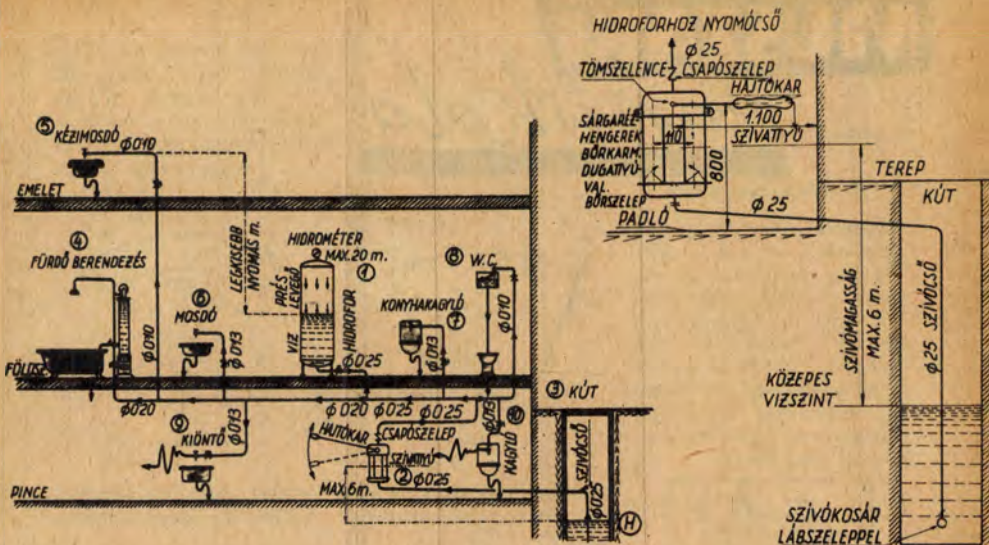
Ha a kifolyócsapokból már lassan folyik a víz, mindaddig szivattyúzunk kell, amíg a feszítőerő 20 m-es nyomást nem jelez. Figyeljünk arra, hogy a hidrofór éjjelre mindig meg legyen töltve, a kifolyócsapok jól zárjanak és a szivattyú tömszeleceje ne szivárogoz.

A jól záró lábszelepes szivócsőzet megátalja a víz visszafolyását a csővezeték-ből és ezzel az üzemzavaroknak elejét veszi.

A szivattyú és a hidrofór fagymentes helyre kerüljön. Aknába helyezett tartály körül elegendő hely maradjon a fenntartási munkák elvégzéséhez.

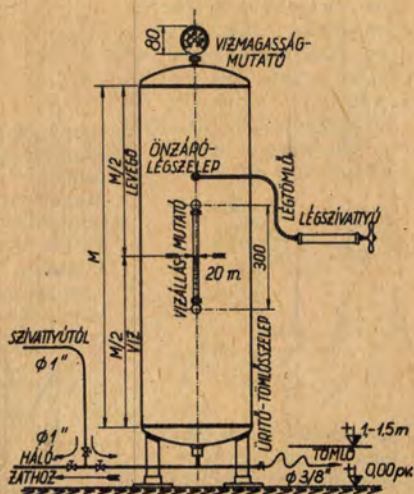
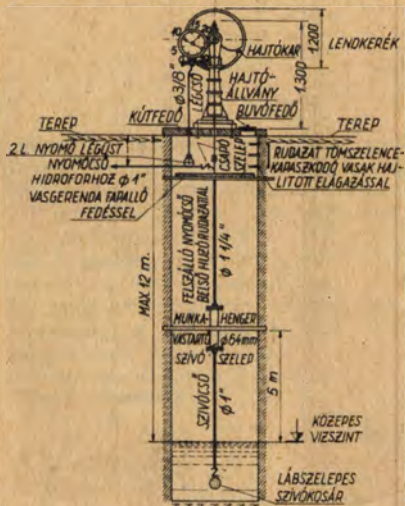
Olyan helyeken, ahol villamosáram van, elektromotorral hajtjuk meg az önfelzivó turbinaszivattyút. A legelső üzembehelyezés alkalmával kell csupán a szivattyút vízzel megtölteni. Hidrofórtartályt ugyancsak kombinálhatók azzal a módosítással, hogy házi berendezésnél a kézi-kapcsolás az előnyösebb. Így a beszerzés, a kezelési, a karbantartási és az üzemi költségük kisebb, mint az úgynevezett automatikus berendezéseké.

Nofz Emil

1. Hidrofor, 2. Szivattyú, 3. Kút, 4. Fürdőberendezés, 5. Kézimódsó az emeleten, 6. Mosdó a földszinten, 7. Konyhakagyló, 8. WC, 9. Kiöntő a pincében, 10. Kagyló a pincében.

Kézi hajtású, kéthengeres dugattyús szivattyú szerelési rajza. A csapószelep üzemszünetkor a tömszelence folyását gátolja

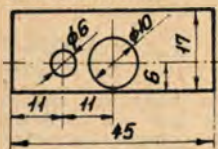

Golyóscsapágyazású lendítőkerekes hajtóállvány, kütszivattyú berendezéssel. Legnagyobb nyomómagassága 30 m. Lökethossza: 160 mm, fordulat 30/perc, vízhozama 15 l/perc. Első indításnál a munkahengert vízzel töltjük meg

Házi hidrofor szerelési rajza

A méretmegadás

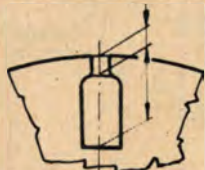
Méreték megadásával — a kottázással — már 3. leckénkben foglalkoztunk néhány szóban. Megemlítettük, hogy a méretmegadást vékony — 0,1—0,2—0,3 mm vastag — méret- és méretsegédvonalakkal, nyilakkal és számokkal végezzük. Nézzük most a kottázás szabályait részletesen.

1. ábra

1. ábránkon egy alátét látható bekottázva. A méretsegédvonalat megtakaríthatjuk (17-es méret) akkor, ha ezáltal a rajz nem lesz túl zsúfolt. Méretvonalak és méretsegédvonalak lehetőleg ne keresztezzék egymást.

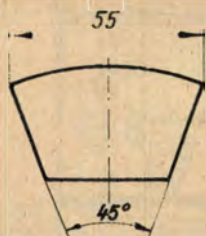
Méretvonal és segédvonal

2. ábra

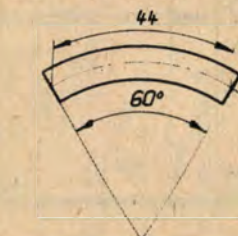
derékszöget zár be. Szükség esetén — ha kevés a rendelkezésre álló helyünk — ettől a szabálytól eltérhetünk. (2. ábra.)

Ívelt, hajlított tárgyak méretezésénél következőképpen járunk el. Húrt egyenes méretvonalal rajzolunk

3. ábra

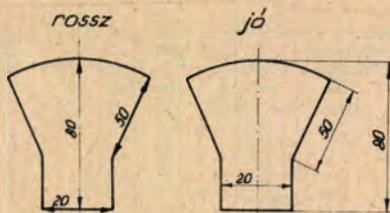
(3. ábra.), ívhosszat és szög

4. ábra

vonalat húzni. Ha az elkeget ívelt méretvonalal

rülhetetlen, akkor a méret-

5. ábra

adunk meg. (4. ábra.) Szög megadásánál a körív középpontja a szög szárainak metszéspontjába esik. (Mértsegédvonalakat nem kell a metszéspontig húzni! Lásd 3. ábra.)

Méretvonalaként nem szabad nézet-, kontúr-, vagy

számot vízszintes mutatóvonalra írjuk, amely ponttal kapcsolódik a méretvonalhoz (lásd 16, 66 méret).

Ha tárgy kontúrvonala lekeresítéssel csatlakozó vonalszakaszokból áll, akkor a méretsegédvonalakat az egyeneseket meghosszabító segédvonalak metszéspontjából kell húznunk. (7. ábra.)

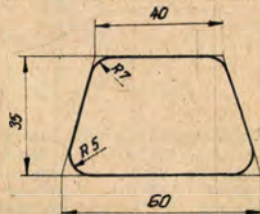
Sátorhelyi Tamás

6. ábra

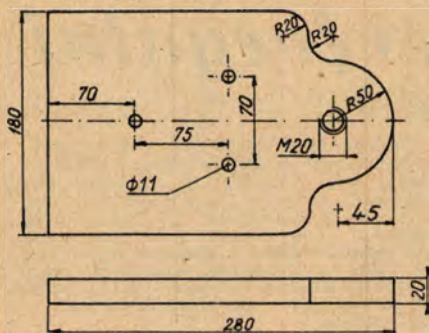
középvonalat felhasználni. (5. ábra.)

Műszaki rajzok szöve-

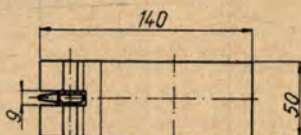

7. ábra

Talp

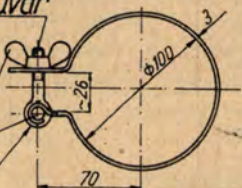

szorító-gyűrű

Szemes csavar
M8x40-es
szárnyas
anya M8-as
csapszeg

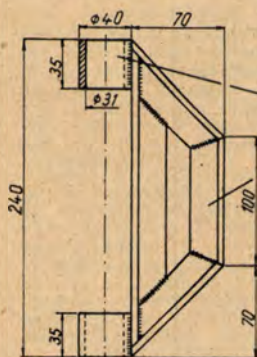
behajlítani

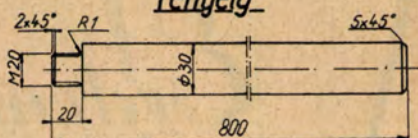
Tartó-keret

acél csúszógyűrű

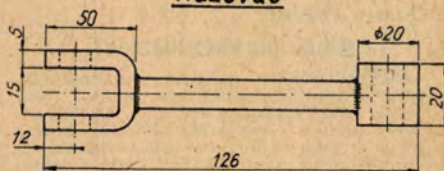
25x25-ös T-acél

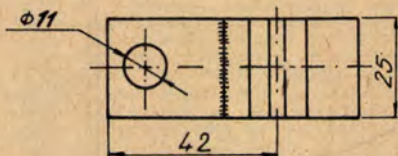
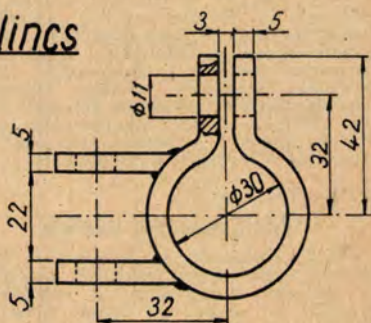
Tengely

Húzóvas

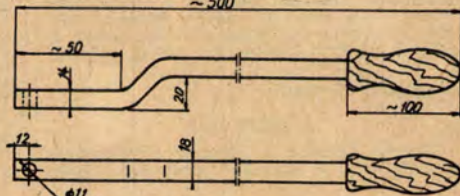

Bilincs

Nyomó-kar

~ 500

Érdemes forgatni

Halász Ferenc:

Miből mit készíthetünk?

Halász Ferenc szakírói munkásságának sokat köszönhet az olvasó. Bár talán még sohasem tette a barkácsolást annyira hozzáférhetővé a kezdő ezermesterek számára, mint ebben a kötetében. A papírral, a fával, a fémmel, a műanyaggal és az üveggel ismereteket meg. Foglalkozik a nélkülözhetetlen alapfogásokkal. A segédanyagok és az egyszerűbb szerszámok kezelésének módszereivel is fölkészít a hasznos és csinos tárgyak barkácsolására. A szerző közkedvelő pedagógus-erényét avatják e kis kötetet is valódi kézikönyvvé: következetessége a fokozatosságban, alaposága a részletekben. Az olvasónak adott tanácsainak megtartásához — «csak olyan tárgyakat készítsünk, amelyekhez egyszerű eszközök szükségesek!» — igyekezzünk szakszerű munkát végezni! — ha valamibe belekezdünk, fejezzük is be azt becsülettel! — «A legegyszerűbb munkát is pontosan, gondosan végezzük!» — biztosítja könyvében a feltételeket.

V. G. Boriszov:

Rádióamatőrök Iskolája

Az új kiadásban új fejezetekkel találkozunk: az elektrotechnikai alapvetés, a fotocella, a képtávíró, a televízió, a lokátor — bővítik az olvasó látókörét. Az átdolgozás érdeme, hogy a megépíthető kapcsolások esetében magyar szabványokkal, hazai alkatrészekkel találkozunk az amatőr. Ugyanezt a figyelmességet és gyakorlati segítséget találjuk a mellékletekben: a Csőadatok és bekötések, az Ellenállásértékek jelölése, a Kondenzátorok és ellenállások rövidített jelölése az elvi kapcsolási rajzokon és a szinte nélkülözhetetlen Cső-táblázatok elhárítják a kudarcot. A kötet alapvető ismeretel, útmutatásainak részletessége az önálló barkácsolásra oly módon készített fel az olvasókat, hogy bennük az ipar és a tudomány iránt is érzéket és kedvet ébreszt. Külön föl hívjuk szakköreink figyelmét a könyv XXXIV. fejezetére: nekik íródott.

Horváth Árpád:

A tüzes gép

Tárgya szerint a gőzgép történetével foglalkozik a szerző. Írásmódja pedig

valósággal lírai közelségbe vonja a gőzgép műszaki és kultúrtörténeti vonatkozásait saját élményei és a gőzgép történetében szerepet játszó emberek sorsa által. A légszivattyútól az atomerőműig kalauzol, hogy végül is a dugattyús gőzgépekkel csak a könyvet fejezze be és nem a gőzgépek történetét, mert »korunk robotosa a gőz« ma is hűségesen szolgálja az emberiséget és — fejleszhető.

Becske Ödön:

Famegmunkáló szerszámok és gépek

A famegmunkálás általános módja a forgácsolás. Egyaránt megismerkedünk a forgácsolás elméletével és a kézi, illetve gépi famegmunkáló szerszámokkal. Betekintést nyerünk a famegmunkáló gépek elemeibe, szerkezetébe. A gépek kezelése és karbantartása, a készülék-szerkesztés és a balesetelhárítás eszközei után a meghajtásra szolgáló elektromotorokról olvashatunk a kötetben. A szerző az iparban dolgozók részére írta könyvét, de a fával foglalkozó ezermesterek is hasznát veszik. A jobban felszerelt famunkás szakkörökben pedig otthonosan forgathatják.

(A könyvek a Tánácsics Kiadó újdonságai.)

Várhelyi Tamás:

Barkácsoljunk

(Magyar Diafilmgyártó Vállalat)

Első eset, hogy barkács-diafilmre hívhatjuk fel olvasóink figyelmét. A kezdeményezés, tartalma szerint fölér egy könyvvel, és sokszorosán többet érő az ezermestereknek éppen a diafilm műfaja okán. A szerző, a szerkesztést és a grafikai munkát végző Molnár Ottó, Koltányi Ottó és Szenes Róbert felvételei opumálisan ételek a diafilm lehetőségével a barkácsolók javára. A munkafolyamatok célszerű részletezése, a vélt útmutató feliratok, a felvételek lényegszerű beállítására a személyes oktatás illúzióját keltik. A sérült vakolat javítása, a csempepótlás, a parkettjavítás, a műanyag-padiópurkolás, a víz-csapjavítás, a falfestés szerepel a filmtekerésben. Ár: 6,80 Ft. A művelődési házak szakkörében ezermesterklubjainak nélkülözhetetlenek tartjuk.

LIBATÖMŐ-KÉSZÜLÉK

Panaszkodott a feleségem, hogy elrágják a libák az ujjait. Vesztemre megígérttem, hogy kitalálok majd valamit... Kénytelen voltam szavamat állni: gépesítettem a libatömést. Szeretném, ha más falusi család is hasznát venné. Nemcsak megkíméli az asszonyokat, hanem egy-két héttel megrövidíti a tömés időtartamát is.

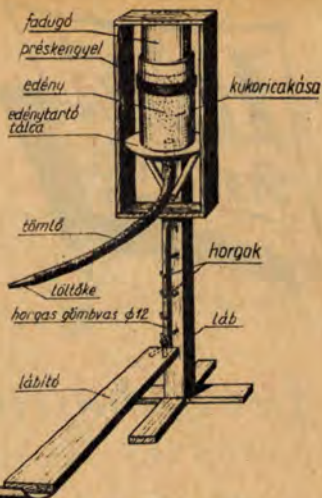
Hogyan kezeljük?

A hígított darával mintegy 3/4 részig töltött edénybe behelyezzük a viszonylag jól illeszkedő fadugót. Majd — amint a rajz is mutatja, — úgy helyezzük a kenyeelt a dugattyú tetejére, hogy lefelé álljon a kampós vége. Ide kapcsolódik a gömbvaspálca, illetve rúd, amelynek alsó felére egyenlő távolságban néhány kampót hegesztünk. Szükség szerint akasztjuk valamelyikbe a lábítós deszkát karikáját. (A lábítós deszkát erősebb lemezből, sítalpszerűen kell elkészíteni, hogy bármelyik kampóhoz kapcsolva tudjuk használni.) Ha rálépünk a lábítóra, az húzást gyakorol a dugattyúra, az pedig kinyomja az edényből a darát.

A mechanizmus állítható úgy is, hogy a lábítós deszkát egy tekeresrugóval visszatartjuk és a kampós gömbvas helyett fogazott lapos, vagy egyéb profilvasat alkalmazunk. A lábítós csatlakozást pedig racsnis módszerrel csatlakoztatjuk.

A libatömő készüléknek a termelőszövetkezetekben és az állami gazdaságokban is hasznát vennék.

Nagyüzemi használatra persze egy kis módosítást kell alkalmazni a készüléken. Egy elektromágneses léptetővel helyettesítjük a függőleges mozgásra szolgáló szerkezetet. Az elektromágnes által biztosított út hossza állandó és a tömési időszak különböző fázisaiban mércének is felfogható.

A tömés előkészítése

A durva darát tömés előtt néhány órával leforrázzuk. Az edényt befedjük, azért, hogy a visszatartott gőz párolja a darát. Feltétlenül kenjük be étolajjal tömés előtt az edényt. Legalakalmasabb erre a kenőtoll. Annyira hígítsuk a párolt darát, hogy az dús vastagságban törjön ki az edényből a tömlőbe, mint a hurkatöltőből a rizskása.

A tömés

Begöngyöljük a libát egy zsákba, hogy ne ugráljon és ki-ki kényelme szerint földre, vagy lócára helyezi. A töltikét a gégénél valamivel lejjebb dugjuk és egyik kezünkkel mindvégig tartjuk, hogy a liba ki ne köpje. Másik kezünkkel a dara ömlését tapogatva, a szokásos módon le-le húzogatjuk a bogyibe. Közben persze hajtjuk a lábítót. Általában ügyeljünk rá, hogy ne legyen kemény a liba begye, mert az emésztési zavarokat okozhat. Magam úgy szoktam, hogy napjában egyszer egy bogyire való darához egy gyűszűnyi rostált sódert és egy gyűszűnyi porrártort faszenet keverek, a jó emésztés végett.

Papp Dániel (Szigetcsép)
az első ezermesterklub
alapító tagja

Anna-bábra NYÁRESTÉLYI RUHA

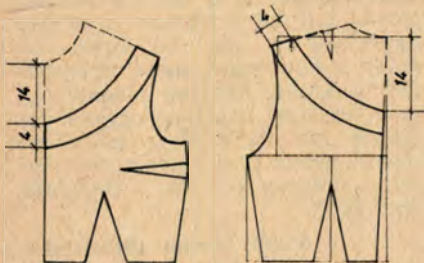
Mai leckénkben egy divatos, egyszerű, könnyen elkészíthető kisestélyi ruhát fogunk kiszabni, modellozni.

A ruha derékban karcusított, bő szoknyával, 8 cm széles övvel, rajta saját anyagból készült nagy szalagsokorral, vállpántja gyönggyel hímzett.

Anyaga lehet nylon, batiszt, organza és más estélyi jellegű anyag. 80–90 cm széles anyagból 4–4,5 m, 110–120 cm széles anyagból 3,5 m szükséges.

Vegyük most elő az 1961. október–novemberi Ezerester számokat és szerkesztjük meg az eleje és háta alapmintát. Szerkesztés után az eleje alapmintán elvégezzük a mellvarrás áthelyezését és most következik a modellozás.

A kivágás mélységét a következőképpen állapítjuk meg mind az elején, mind a hátán; a mérőszalag végét az eleje nyakgödörhöz, vagy az utolsó nyakcsigolyához helyezzük és megmérjük a maximális kivágás-mélységet. (Pl. 17 cm). Ebből elveszünk 3 cm-t biztonsági tartaléként és 14 cm mélyre szabjuk a kivágást. A 3 cm egyrészt varrasszélességre, másrészt a próba alatti igazításra kell.

ELEJE MODELLOZÁSA HÁTA MODELLOZÁSA

A vállpánt szélessége 4 cm. A vállpántot már csak a lepróbált derékhoz szabjuk hozzá.

Ha az anyagból a felsőrészt kiszabtuk, kiszabjuk az övet, ez esetleg a felsőrész mellől kiesik és a masnit.

A továbbiakban megmaradt anyagot, teljes egészében beleszabjuk a szoknyába. A szoknya-anyagot ügyesen beosztva megnövelhetjük a bőséget. Pl. 3,5 m 100 cm széles anyagunk van. Kb. 70 cm kell a felsőrészhez, 20 cm kell az övre, maradt 2,60 m 100 széles anyag. Ha a szoknya hossza 65 cm, úgy 4 részre vágva és összevarrva 4 m bőségű szoknyát kapunk.

Zippzárát ebben az esetben csak oldalra varrhatunk. A szoknyát mindig 3–4-szer kell behúzni. Varrógéppel, laza szál-feszítővel a legnagyobb öltésre állítva végezhetjük el.

A ruha derekát danubia-szalag hozzáfogásával varrjuk össze. Szalagsokor helyett szímben hozzáálló vagy saját anyagból készült rózsát is tehetünk az övre, vagy vállpántra.

Majros Zsuzsa

A HÁZTARTÁSI GÉPEK

II.

házi szervize

HA ELROMLIK A MOSÓGÉP

Már 800 000 háztartásban van nálunk mosógép. A magyar mosógépek forgótárcsás rendszerűek, alakjuk kerek vagy négyszögletes. A köralakúaknál a mosótartály alján, a négyszögletűeknél az oldalán egy műanyag bordástárcsa forgatja a mosószeres melegvizet, illetve a szennyes ruhát a tartályban. A ruha nehezebb mint a víz, tehát lassabban forog. Így a víz nemcsak forgatja a ruhát, hanem átjárja és így mossa ki belőle a szennyet.

Milyen a szerkezete?

A bordás forgótárcsát a motor tengelyére erősítve találjuk. A tengely önkénő csúszó csapágyakban forog. A tengely végére erősített ékszíjtárcsában futó ékszíjak továbbítva a motor fordulótát, forgásba hozzák a bordástárcsát. Mindezt köralakú, illetve négyszögletes kettős falú burkolatban helyezték el.

MIT JAVÍTHATUNK HÁZILAG?

A gumicsere

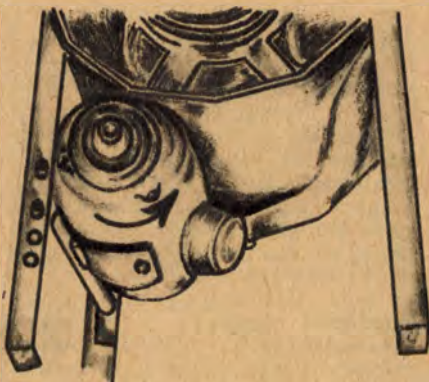
Leghamarabb a mosótartály fedele körüli gumi használódik el: szakad, törik, vagy megnyúlik. Cseréljük ki magunk. Kapható a KERAVILL-ban »U«-alakú fazongumi: négyszögletes fedélre 13,10 Ft/db, köralakú fedélre 9,10 Ft/db. Az újat úgy illesszük a régi helyére, hogy a fedél az »U«-vájatba kerüljön, az 1. ábra szerint.

Ne felejtjük javítás előtt mindig áramtalanítani a háztartási gépeket: húzzuk ki a villásdugót a konnektorból!

Ékszíjesere

Rendszerint azért lassul meg a forgótárcsa forgása, mert az ékszija elhasználódott. Az ékszija kicseréléséhez sem kell szakember. Vegyünk, ha köralakú a gépünk 630 mm hosszú ékszíjat 19,80 Ft-ért, vagy ha négyszögletes, akkor 800 mm hosszú 25,10 Ft-ért. A négyszögletes gépeknél az új ékszíjat a 2. ábra szerint tegyük föl. Ha elfordítjuk a motort a nyíl irányában, akkor a két szíjtárcsa közelebb kerül egymáshoz, könnyen feltehetjük az új szíjakat. Ha ezután visszaengedjük a motort, saját súlya biztosítja a szíj megfelelő feszülését. A köralakú gépeknél a szíj feszítését nem a motor súlya, hanem a rugós teleszkóp biztosítja. Össze kell nyomnunk a teleszkópot ahhoz, hogy az új szíjat

az ékszíjtárcsára föltehessük. Utána lassan visszaengedjük a teleszkópot eredeti helyzetébe.

Eltörött a mosógép lába

A mosógép gumilábakon áll. A népszerűbbeknek két lábuk görgős, kettő görgő nélküli. A köralakú mosógépeknél két láb görgős és egy sima gumiláb. A lábak merev gumiból készülnek, tehát könnyebben törnek. Egy új gumiláb ára 6,50, egy görgőé 17,20 Ft. Kicserélésüknél gyakran tapasztaljuk, hogy a tartó csavar berozsdásodott és emiatt a régi törött láb megszorult. Ebben az esetben petróleumozzuk meg a rozsdás csavart, hagyjuk állni és utána erős csavarhúzóval kicsavarhatjuk.

Öv, csatti: tárcsatörés

Ne rángassuk a forgótárcsához szorult ruhát, mert elszakadhat és még a tárcsa is eltörhet. Könnyen törik a forgótárcsa attól is, ha a mosótartályba aránylag nagyobb szilárd anyag kerül, pl. ruhaöv, csat stb. Az eltörött forgótárcsát lassan csavarjuk le, az óramutató járásával ellenkező irányba ütögetve, ha nehezen mozdul. Használhatunk ehhez kalapácsnyelet, vagy más fadarabot. Természetesen előbb ürítsük ki a tartályt. Az új tárcsát — ára 23,50 Ft — a régi helyére szereljük.

A simmering-tömítés

Azért, hogy a tengely mellett ne folyék ki a víz, jól záró tömitést alkalmaztak, a simmering-tömítést. A hibás simeringgyűrű már nem zár teljesen és a kifolyó víz a csapágyakba jut, azok elvesztik önkenő tulajdonságukat. A kifolyó víz a gép villamosrészeihez érve zárlatot okoz, súlyosabb esetben életveszélyt. Hosszabb idő óta üzemelő mosógép esetében ilyenkor célszerű szerelőt hívni és a javítással együtt általános ellenőrzést végeztetni a különböző villamosrészek, villamoscsatlakozásokon, a teljes gépen. A simmering-tömítés baján magunk is segíthetünk. A szükséges cseréket a 3. áb-

A második műszak segítői Szigetváron

A szigetvári művelődési ház kézimunka szakkörében »A második műszak segítői« című előadássorozatban mutatták be a háztartási gépek működését és kezelését. A tanfolyamon 35-en sajátították el a háztartási gépek kisebb hibáinak javítását. Zágon Gyuláné, a művelődési ház igazgatója a nagy érdeklődésre való tekintettel újabb szakköri bemutatókat tervez.

Címlapunkon Brigovác Anna és Várnai Anikó a szakkör egyik bemutatóján a mosógép javításával foglalkoznak.

ra szerint végezzük el. Vegyük meg ehhez a következő alkatrészeket: 1 simeringgyűrű 4,— Ft, peremes csapágy 6,70 Ft, sima csapágy 6,20 Ft, tengely 23,50 Ft, tömitő-karika 0,30 Ft, tömitő csúszógyűrű 6,40 Ft.

AMIT NEM SZABAD...

A hozzá nem értés bajjal járhat. Nem szabad a gépet festeni. A fe-

kete felső keretű, régi típusú gépek kivételével valamennyi mosógépet Amox beégetős festékekkel vonták be, a legújabbakat pedig Alkacid beégetős lakkal. Ezekről minden festék, még a sajátjuk is lepattog.

Vimmal, csiszolóporral sose tisztogassuk gépünket, mert karcolásra érzékeny a festékbevonat. Csak nedves, szappanos, lúgos ruhával tisztíthatjuk.

Ne toldozgassuk a kábelt, hanem cseréljük ki a megfelelő hosszúságra, ha a használat helyétől messzebbre esne a háztartási konnektor. A toldás ugyanis életveszélyes lehet.

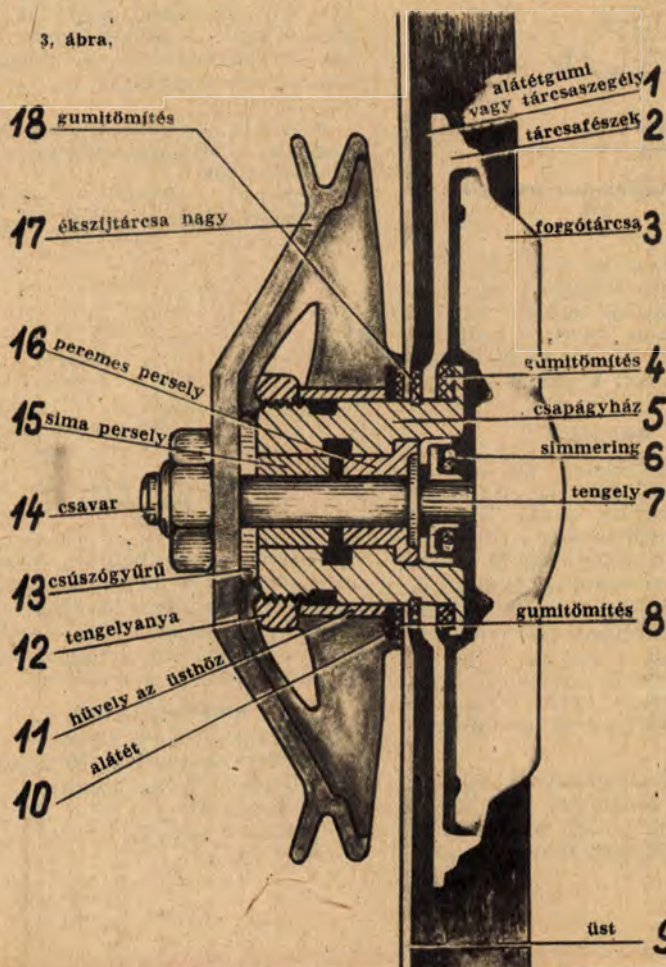
Ne terheljük soha túl a gépet. Egyszerre csak 1,5 kg ruha rakható bele. Durva szövésű anyagból pedig ennél kevesebb. Akkor találtuk el a megfelelő súlyt, ha a forgótárca könnyedén, lazán képes forogni.

Azonnal kapcsoljuk ki a gépet, ha üzemelés közben erős berregő hangot ad. A zaj oka a feszültség-ingadozás. A motor 10%-os feszültség-esést még elvisel, nagyobbat már nem, leég.

Valamennyi alkatrész utánvétellel is megrendehető a KERAVILL üzleteiben.

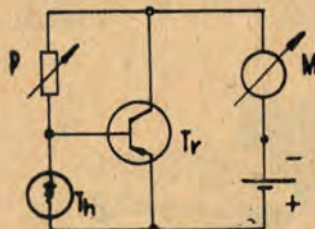
VARGA LIA

3. ábra.

Automatikus hőstabilizátor

Színes másolatok, vagy nagyítások készítésénél fontos, hogy a hívó hőmérsékletét állandó és meghatározott szinten tudjuk tartani. E hőmérséklet ellenőrzésére higanyos hőmérő is megfelel, de nem szabályozza azt automatikusan.

1. ábra. A hőstabilizátor kapcsolási vázlatja

Az 1. ábra olyan áramköri elrendezést mutat, amelyben egy tranzisztort láthatunk »csúszó« bázisosztóval, kollektor körében pedig egy mA mérőt. A bázisosztó egyik tagja P potencióméter, a másik Th Termisztor.

Működése

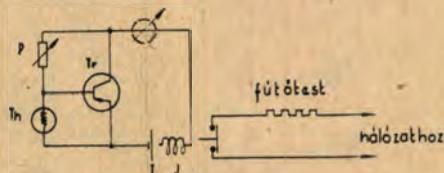
Szobahőmérsékleten P potencióméterrel beállítjuk Tr tranzisztor nyugalmi áramát, majd Th termisztor folyamatosan ellenőrzött melegítésével egyidejűleg M műszer kitérését hőmérsékletre hitelesítjük. A műszer kitérése növekvő hőmérséklettel egyidejűleg csökken, mert Th tranzisztor ellenállása a hőmérséklettel csökkenő tendenciát mutat és a tranzisztort egyre inkább lezárja. Ez az elrendezés így még csak hőmérő.

A hívó hőmérsékletének állandósítására a kapcsolást kiegészítjük egy kis áramra húzó jelfogóval. E célból Th szükséges felmelegítésével

P potenciómétert úgy állítjuk be, hogy a jelfogónk éppen behúzzon. Ezután P helyzetét állandósítjuk. A jelfogó záró kontaktusán keresztül kisméretű — folyadékba lógatható — fűtőtestet kötünk a hálózatra. Elkezdhetjük a nagyítást. Ha a fűtőtest túlfűtene, Th ellenállása lecsökken. Tr tranzisztor lezár. J jelfogó elenged, a fűtés, illetőleg melegítés megszűnik. Ha a hívó hőmérséklete a beállított szint alá csökken, Th ellenállása megnő, Tr tranzisztor nyit, J jelfogó behúz, a fűtés bekapcsolódik és így tovább. A kiegészített kapcsolást a 2. sz. ábrán láthatjuk.

A vázolt automatikát akváriumok vizének hőfok-állandósítására is használhatjuk.

Gépkocsik hűtővizét indításkor mellézkáron át vezetjük, hogy a

2. ábra. A fűtőtesttel kiegészített hőstabilizátor kapcsolási rajza

szükséges üzemi hőfokot mihamarabb elérjük. A mellézkár szabályozására e berendezés kiválóan alkalmas. Az 1. ábrán vázolt elrendezés léghűtéses motorok (motorkerékpár) hőmérsékletének ellenőrzésére is jó.

Alkatrészjegyzék

- Tr=tranzisztor P6 típusú.
- Th=termisztor TG—10 típusú.
- P=trimmer potencióméter
10—15 kΩ
- T=telep 3—4,5 V.
- J=jelfogó.

G—1

otthonunkat!

VÍZZINTES: 1. Fessük magunk otthonunkat! — Itt van elrejtve, hogyan szerezhethjük meg az ehhez a munkához szükséges bővebb ismereteket. (Első rész.) 12. Nyergesújfalu nagy gyára. 13. Dófo. 14. Mértani vonal. 16. Adj mindenkinek! 17. Fessük magunk otthonunkat! (Második rész). 20. Teniszjátsszma. 21. Melegnyenyiség. 22. ... szentmárton. 23. Tengeri állat. 24. A kezdet vége (!) 25. A magyarságba olvadt nép. 26. Ruhanyílás. 28. Fejteget, megbeszél. 30. A molibdén vegyjele. 31. Tamás, amerikai becézése. 32. Fessük magunk otthonunkat! (Harmadik rész). 34. Megfeneklik. 36. Erőnk forrása. 38. Azonos betűk. 40. Lakodalomban hallható.

FÜGGŐLEGES: 1. Részben ideális (!) 2. E helyen készül az ebéd. 3. Jelzésű, rövidebben. 4. Vissza, behintett. 5. Német prepozíció. 6. Névsor. 7. Angol prepozíció. 8. TS. 9. Esőben álló 10. ... is, maradjon is! 11. ... újár: a török felett aratott első nagy győzelem színhelye volt 1685-

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
12							13			
14						15		16		
	17			18		19			20	
21			22						23	
		24					25			
26	27				28		29			30
31				32					33	
34			35					36		37
38				39		40		41		

ben. 15. Azonos betűk. 18. Nem a másikat. 19. Invitál. 21. Fessük magunk otthonunkat! (Negyedik rész). 23. Atlétának. 24. Diplomáciai tiltakozás, idegen szóval. 25. Végtag. 27. Ennyit nem bír el. 28. Vejem. 29. Nagyobbít. 30. Időre vonatkozó kérdés. 33. Falu az Ipoly torkolatá-

nál. 35. Fordítva jegezd! 37. Brit sziget. 39. A rubidium vegyjele. 40. Római szám és a tizszerese. 41. Menj, angolul.

Beküldendő a négy leghosszabb sor megfejtése, »REJTÉNY« megjelöléssel, 1963. július 1-ig.

Megfejtés: Orr és Far, Cella-lakk, Középperinc, Koszorúléc, Bordázat.

Jutalmazott megfejtők: Sziklay József, Jászberény; Csanádi Sándor, Bp; Décsy Lászlóné, Bázakerettye; Agg Zsuzsanna, Bp; Rétfalvi Pál, Harta.

Borítók: Balla Demeter, Nagy János (Foto — Optika KSZ), Pázmány István munkája.

AZ I

EZERMESTER

Válaszol

Nagy István és társai.
Galvanizáló berendezés

házi elkészítéséről lapunk 1959. június-július számában közöltünk leírást. Sajnos, ez a lapszám már Kiadóhivatalunkban sem vásárolható. Javasoljuk valamelyik könyvtárból való megszerzését.

R. F. jelre.
Pvc-tárgyak ragasztásához ciklohexamon és diklo-

retán keverékében pvc-t oldunk fel. A sűrű oldatot metilkloriddal vagy dikloretánnal hígítjuk a kívánt töménységre. A ragasztott felület vagy tárgy csak a ragasztás után 24 órával használható.

A CSALÁDI ÖTLETVERSENÝ eredményhirdetése: az augusztusi számban!

EZERMESTER

A Magyar Kommunista Ifjúsági Szövetség Központi Bizottságának barkácsoló folyóirata Felelős szerkesztő: Solymár Tamás, Kiadja az Ifjúsági Lapkiadó Vállalat. — Felelős kiadó: Tóth László. — Szerkesztőség: Budapest, V. Nádor utca 15. Telefon: 317-324. — Kiadóhivatal: Budapest, VI., Révai u. 16. Telefon: 116-660. — Megjelenik havonta egyszer. Egy szám ára 2.— Ft. Előfizetési díj: negyed évre 6.— Ft, fél évre 12.— Ft, egész évre 24.— Ft. — Terjeszti a Magyar Posta. Csekk számszám: egyéni: 61253, közéleti: 61066 (vagy átutalás a MNB 8. sz. folyószámlájára). (INDEX: 25.213.)

BARKÁCSFÓRUM

Működést szabályzat — Szigetszentmártonban

A szigetszentmártoni ezermesterklub — elnöke Lőrincz József — többek között azt tűzte ki célul, hogy gyakorlati bemutatókkal, ismeretterjesztő előadásokkal megtanítták a község lakosait a háztartási gépek alapfogalmaira és kisebb hibáinak önálló javítására. Bizonyos óraszámot vállaltak társadalmi munkában a tanács VB. előtt a lakosság javára, és a helyi iparpolitika megkönnyítésére. Általában a technikai ismeretek gyakorlati terjesztése a felnőtt lakosság körében és az iskolai politéchnikai oktatás támogatása a klubtagság célja.

Néhány pont a működést szabályzatból:

8. Szabad a műhelyben újítások, találmányok vagy egyéb ésszerűsítések és fantáziák kísérletezése és elkészítése saját egyéni célra, sőt ennek elősegítése a klubvezetőség alapvető feladata.

6. A klubtagság köteles egyenlő arányban részt vállalni a társadalmi munkából.

9. A lakosságnak végzett javítási munkákért semmiféle díjat nem szabad elfogadni.

10. A klub pénztárosa pecsétes ellenőrző blokk ellenében átvehet egyénektől és hivatalos szervektől egyaránt a klub technikai fejlesztésére adományozott pénzüsszeget.

28. A saját barkácsolásra felhasznált anyagért a tag minimális térítési díjat fizet, illetve a hozott anyag eredetét köteles igazolni.

19. A klubvezetőség köteles egyrészt a klubtagság, másrészt a tanács VB ellenőrzése számára megfelelő nyilván tartást vezetni gazdálkodásáról.

Egyéni passzió vagy társadalmi mozgalom?

Sohasem volt csak egyéni passzió. Mégis az újságokba a bravúrok — tízezer gyufaszáלבól a Kremel tonnya! — az egyéni passziók híre került. Amióta — egy-két éve — mozgalomformát ölt a helyiség-gonddal, anyag- és ismerethiánnyal küzdő ezermesterek házi tevékenysége, a barkácsolás fogalmaköre is bővül. A helyi javítószolgáltatás hézagpótlói, a

technikai kultúra ismeretterjesztői — így emlegetik már az ezermesterklubokat és méltányolják működésüket a községfejlesztés szempontjából, sőt a szocialista emberi viszonyokra gyakorolt befolyásuk szerint is.

Mégis egy hivatalos szerv, egy testület, amely a mozgalom szükségleteiről és távlatairól gondoskodna, vagy — és ez a legkevesebb! — összehangolná a mozgalom többféle tevékenységét. Meddig lehet még képes az EZERMESTER folyóirat arra, hogy sajtószerepén túl pótolja az irányító szerv jelenlétét a mozgalomban?!

A vezetőtestület társadalmi aktívával végeznék eszmei irányító tevékenységét. Összehangolná a szakkörök irányításában a fenntartó szervek munkáját, a költségvetésszerű anyagi támogatást is beleértve. Országosan gondoskodhatna arról, hogy azokat a kiselejtett gépeket, műszereket és anyagokat, amelyeket a Műszaki Anyag- és Árúrtékező Vállalat nem vesz át, az ezermesterklubok kapják meg. Programszerűen elősegíthetné a női barkács-tevékenység kibontakozását és az úttörőmozgalom szakköreinek támogatását. Evente megrendezhetné az ezermesterklubok kiállítását.

Komlóssy Jenő

M. T. A. Műszaki főelőadó

A NYILATKOZAT után

Az ezermesterklubok országos pécsi tapasztalatszerűen elfogadott NYILATKOZAT után reméljük, hogy addig is, amíg a központi irányítás problémája megoldást nyer, javulnak a szakköri barkácsolás feltételei. A berendezés, az anyagellátás nálunk is a legsúlyosabb kérdés. A Klement Gottwald gyár, a Csepeli Vas- és Fémművek méltányosságán múlott eddigi munkálkodásunk sikere. Jó lenne, ha a gyárak anyagi segítségét országosan ki lehetne terjeszteni a műszaki támogatásra is. Ennek megfelelő formája lehetne az üzemek és a közelükben működő ezermesterklubok szocialista szerződése, vagy a fenntartó szervek és az üzemek megállapodása.

Berecz Miklós

II. ker. Ságvári Endre

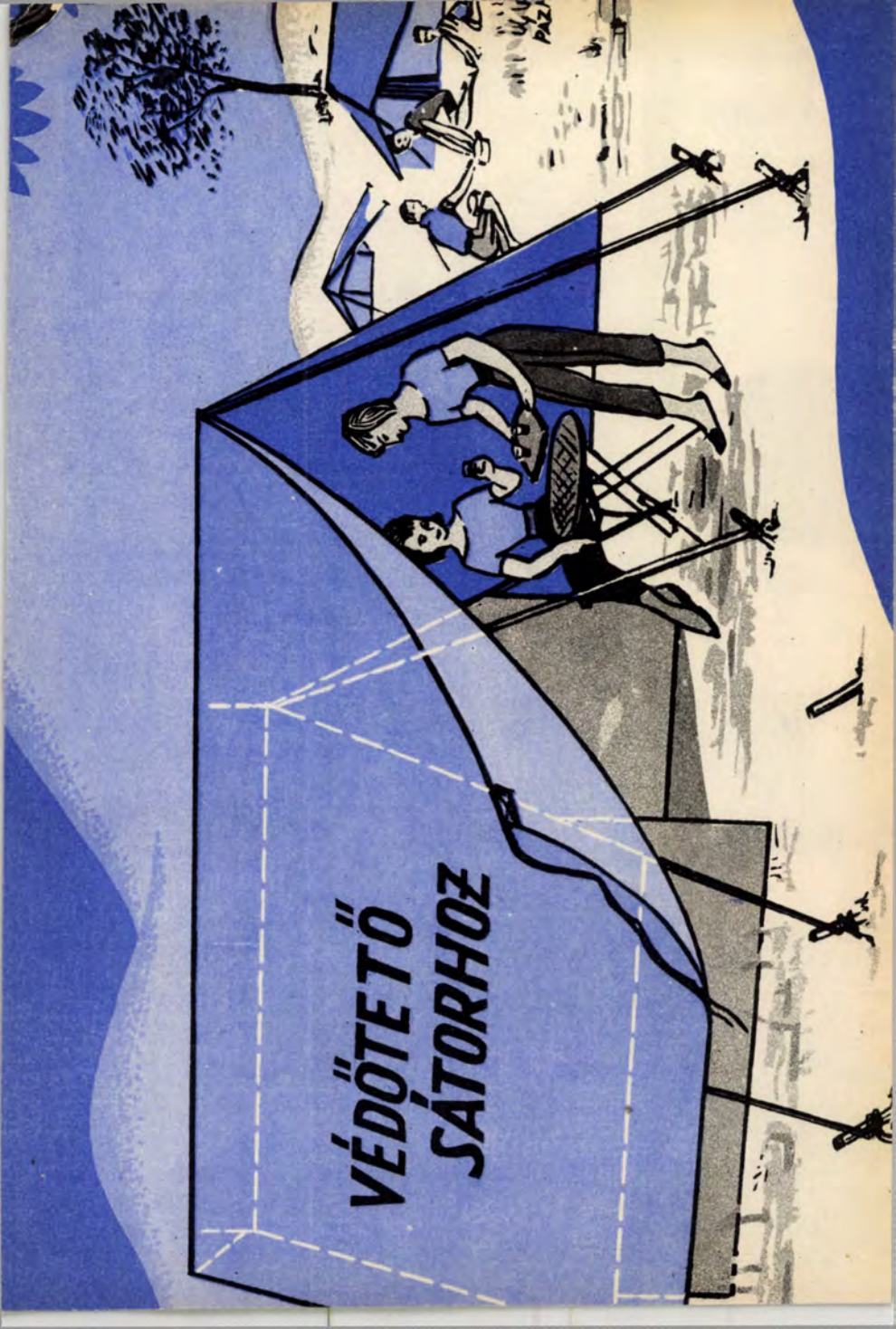
Művelődési Otthon igazgatója

A község igénye

Mivel községünkben kisiparosok nincsenek, a járási székhelyre kell szállítanunk a kisebb-nagyobb javításokért háztartási berendezéseinket. A helyszíni javításra meg hónapokat kell várni, mire kapunk iparost. Ezért arra gondoltunk, hogy megalakítjuk a helyi tanács és a termelőszövetkezet támogatásával az ezermester szakkört. Szeretnénk, ha tapasztalatátadásra az egyik gyakorlatosabb ezermesterklub vezetői meglátogatnának bennünket.

Angeli József
Isztimér

VÉDŐTETŐ SÁTORHOZ

1963 JUNIÚS

ÁRA: 2, — FI

EZERMESTER

